

kunde derfor være et ganske naturligt Synspunkt at søge at slippe derfor. Naar man, som den meget ærede Krigsminister, staar paa det Standpunkt, at det er Ens Alpha og Omega at faae Kjøbenhavn befæstet baade til Lands og til Vands, er det naturligtvis overslødigt at undersøge, hvilke Værdier man kan indvinde ved at flytte de Befæstningsetablissementer og navnlig de Marineetablissementer, som for Tiden ere ved Kjøbenhavn. Men anderledes stiller det sig, naar man gaar ud fra, at det er en Ulykke at have Kjøbenhavn befæstet, saa turde det være paa sin Plads at undersøge, hvor store Værdierne vel kunne være af Nyholm, baade med Hensyn til selve Grundarealerne og med Hensyn til de Bygninger og andre Ting, der ere der, f. Ex. Dokken og deslige, saa snart de blive realiserede, for derigennem at komme til Kundskab om, hvorledes denne Værdi stiller sig til Befæstningen ved at flytte Etablissementer andensteds hen. Derjom det stiller sig saaledes, som jeg er tilbøielig til at antage — uagtet jeg, som jeg bemærkede, ikke har tilstrækkeligt Materiale til at have nogen fast Mening derom — at man kan indvinde, hvad Vortflytningen koster, gennem Salget af de Værdier, man har, forekommer det mig, at det vil være et meget væsentligt Moment, som vil komme i Betragtning, naar der er Spørgsmaal om overhovedet at flytte Befæstningen, ogsaa den maritime, bort fra Kjøbenhavn.

Thomsen: Jeg er, som de Herrer ville høre, overordenlig hæs i Dag, af hvilken Grund jeg nødes til at bede Dem vise mig den Venlighed at forholde sig saa rolige, at det er mig muligt at kunne tale; det nøder mig ogsaa til at gjøre det kort, som jeg agter at sige: Jeg tilstaar, at den Debat i Aftes, som jeg var forhindret i at overvære, men som jeg har læst et kort Reserat af, og de Udtalelser, som jeg i Dag har hørt, heller ikke friste mig særdeles til at fortryde, at jeg ikke kan sige Meget, og jeg anser det da ogsaa for temmelig overslødigt. Thi jeg tror, at enhver af de Herrer veed, at naar jeg skal tale om vort Forsvarsvæsens Udvikling, bliver det for mit Vedkommende en Bevarelse af det Standpunkt, jeg har staaet paa siden 1873 med Hensyn til hvilket Intet af, hvad der er kommet frem, hverken her i Salen eller andensteds, har kunnet forandre min Anskuelse, at vi have den Pligt at forsvare os, at vi have den Pligt at gjøre hvad vi kunne, hvad der er muligt, ogsaa finansielt muligt selvfølgelig, for at undvike vort Forsvarsvæsen saa godt som

muligt. De vide ogsaa, at jeg i alt Væsentligt samstemmer med den Plan, som den høitærede Krigsminister har forelagt, og som ogsaa i det Væsentlige samstemmer i alle Hovedpunkter med, hvad jeg i sin Tid har fremført. Naar jeg nu imidlertid vil sige et Par Ord, idet jeg antager at vi ikke ere saa overordenligt langt fra Afslutningen af denne Debat, saa er det nærmest, fordi der er et Par enkelte Punkter, der have stillet sig noget tvivlsomme for mig, den første Tvivl — jeg kan nævne den meget kort — opstod ved Begyndelsen af Mødet, idet jeg virkelig ikke vidste, hvor jeg var kommen hen og hvilken Dagsorden der var sat under Diskussion, idet det var mig usforstaaeligt, at den overveiende Del af det, der kom frem og blev fremført af den næstførste Taler, virkelig stod i nogensombest Forbindelse med Kjøbenhavns Søbefæstning. Men efter de Udtalelser, der ere fremkomne fra den høitærede Formand, er Forholdet blevet saaledes, at der omtrent er givet den Paagældende Monopol paa at kunne omtale disse Emner og os Andre Forpligtelse til at tie. Den anden Tvivl, som opstod hos mig, er, at naar de fleste Stemmer her i Salen have lydt for, at den Sag, der blev behandlet i Gaar, skal overgaa til anden Behandling og henvises til et Udvalg, hvad egentlig dette Udvalg skal kunne udrette, naar der virkelig skal bygges paa de Udtalelser, der ere fremkomne under Diskussionen her i disse Dage, thi medens det ærede Medlem, der aabnede Debatten om Kjøbenhavns Landbefæstning, stillede sig paa et Forsvarsstandpunkt, idet han samtidig udtalte, at han optraadte som Ordfører for Flertallet, kan jeg ikke sjonne rettere, end at den overveiende Del af Talerne fra Flertallet, som senere have taget Ordet, have søgt at tage saa lang Afstand som mulig fra det Standpunkt, som han stod paa. Det ærede Medlem fra Aarhus (Pöngel) vilde det ikke kunne nytte, at jeg vilde inblade mig i Diskussion med; jeg tror, at vore Standpunkter om dette Spørgsmaal ere væsentlig forskellige. Men jeg skal dog henstille til ham, at det er ikke nok, naar han lige overfor, hvad der er fremkommet fra den høitærede Krigsminister og fra de militære Medlemmers Side, blot giver dem Aftester for at være daarlige, upaalidelige og uvederhæftige. Vedømmelsen deraf er ikke Noget, som blot kommer an paa Flertallets Skjøn, og jeg tror overhovedet at det at sige Saadant ikke er Noget, der nytter; det staar snarere, naar vore Debatter føres paa den Maade at man fra den ene Side siger: daarlig, upaalidelig, uvederhæftig og